אמאי מותר חלב נבלה הוא • מכאן היה מדקדק רבינו שמואל דלמ"ד מין במינו לא במיל לריך תרי ששים ברוטב לבטל טעם תחיכת נבלה ובשים בתחיכת היתר לבטל רוטב הוצאת מן הנבלה וקשה לר"י לדבריו דמשני גדי אסרה תורה ולא חלב והלא בעלמא תחיכה של היתר נעשית נבלה מדרבנן ולריך ששים כנגד כולה דמדאורייתא לא לריך ס' אלא כנגד האיסור הנבלע כה ל"ל אע"ג דגדי אסרה תורה ולא חלב מ"מ מדרבנן החלב עלמו נאסר כשאר איסורין דמאי שנא משאר איסורין ואיסור כל חלב שביורה אינו ואלו כיון שהחלב הנפלט מן הבשר לא נעשה נבלה אינו מטעם בשר המטורב בו אין ט דין חלב טמא אינו מתבטל בחלב שביורה כמו שמתבטל טעם בשר האסור ולא חשיב מין במינו והכי נמי רוטב הנפלט מן הנבלה אין ט דין מים אסורין שלא להתבטל במים אחרים אלא יש ט דין בשר נבלה שמתבטל שפיר במים שבקדרה והא דקאמר חלב נבלה הוא וקאי הכי במסקנא היינו דוקא בבשר בחלב שכל אחד לבדו היתר וכשנתבטל יחד עשה הכשרה הכל כנבלה והוא כחלב היוצא מן המרפה ולכך נוקה על חלי זית חלב הנבלע מחלי זית שמטעים בשר אבל מים הנפלטים מן הנבלה אין נאסרין אלא מחמת טעם הנבלה המטורב בהן ואין מלטרפין לנקות עליהן משום נבלה ומכאן יש להוכיח דחבלין הבלועים מחבב לא מדם ונפלו לקדרה מתבטלין בששים ואע"ג דטהרין טעם אפי' בחלוף מותר דאיט חמור מן האיסור הנבלע בהן:

גדי אסרה תורה ולא חלב • והא דנקט כזית בשר בתוך יורה גדולה משום דאם נפל לתוך חלב מועט היה נחשב הכל כגדי משום שמטעים הבשר המטורב בחלב ולא נתבטל:

שנפל לתוך יורה רותחת דמבלע בלע מפלט לא פלט • תימה דבר הגראה לעינים הוא דפליט דבשטרגין ירק בקדרה רותחת משתנה מראית המים מן הירק וכן בשר שומן ניתוח לתוכה וגראה הטמטוים על הרוטב ופי' רבינו שמואל דהא דקאמר מפלט לא פליט היינו עד שיהא שבע מבלוע אבל לאחר ששבע חוזר ופולט וכן פירש הרב רבינו שמעיה סוף סוף כי ניח הדר פליט הייט כי ניח מבליעתו ומשני שקדם וסלקו קודם שגמר בליעתו ואותן פליט וקערות האסורות כשמגעילים אותם בתוך יורה גדולה ומניחין אותן מבפנים כשהמים רותחין היה מלריך רבינו שמואל להניחם שעה גדולה עד כדי שיהא להם שהות לגמור בליעה ולחזור ופלטו אח"כ ודבר תימה הוא דמי בקי לידע שיעור זה ואומר ר"ת דהא דקאמר הכא מבלע בלע מפלט לא פליט היינו לא פליט מה שבלע עכשיו אבל מה שהיה בלוע מקודם פליט ואין להאיר מעשה זה להגעיל כלי שהוא בן יומו כשאין בשים לבטל האיסור ולהניחן בפנים כשהן רותחין משום דמים מבלע בלעי האיסור שבכלי ולא פלטי דבמים שהן לעולים לא שייך לומר בליעה דלא בלעי אלא שמתטרב בהן האיסור וגם אין סברא לומר כי היכי דאמר מבלע בלע מפלט לא פליט מה שבלע הכי נמי מפלט פליט מבלע לא בלע מה שפלט ועוד דא"כ יהא אסור להגעיל שני כלים זה אחר זה דבהגעלת הראשון נאסרו המים והשני יבלע מן המים האסורין דהאי פליטה עלמו לא יבלע אבל פליטת כלי אחר יבלע וגם כלי הראשון איט מכניס כולו בבת אחת במים רותחים וא"כ מה שנכנס אחלה פולט ולד השני שמכנים אח"כ בולע מה שפלט לדו הראשון לכך נראה דאין להגעיל כלי בן יומו כשאין במים ס' לבטל והגעלה דמדין לא אסרה תורה אלא בן יומו* לא הגעילו אלא כלים קטנים בתוך הגדולים שהיה במים ששים לבטל האיסור וכעובר פסח קודם אכילת מצות מותר להגעיל כלי של חמץ אע"פ שאין במים ס' דאיכא ג' טעמי טעם של היתר החמץ כ"מ בכלי וחכלי כ"מ במים וסמים תוארין ונבלעין בכלי ועדיין הוא היתר שהוא קודם הפסח: **ודברי** חכמים כשניער מאי ניער אלימא ניער בסוף ולא בתחלה • ה"מ למיפרך מכלל דלרבנן אפילו לא ניער כלל מבלע בלע מיפלט לא פליט אלא דפריך מפי שפיל:

גרלאן

חלב אמאי מותר חלב נבלה הוא? אלעולם קסבר רב אפשר לסותמו אסור ושאני התם דאמר קרא °לא תבשל גדי בחלב אמו" גדי אסרה תורה ולא חלב, וסבר רב גדי אסרה תורה ולא חלב' והא איתמר חצי זית בשר וחצי זית חלב שבשלן זה עם זה אמר רב לוקה על אכילתו ואינו לוקה על בשולו, ואי ס"ד גדי אסרה תורה ולא חלב' אאכילה אמאי לוקה, חצי שיעור הוא? אלא אלעולם קסבר רב חלב נמי אסור והכא במאי עסקינן כגון שנפל לתוך יורה רותחת "דמבלע בלע מפלט לא פלט, סוף סוף כי נייח הדר פליט כשקדם וסילקו. נופא חצי זית בשר וחצי זית חלב שבשלן זה עם זה אמר רב לוקה על אכילתו ואינו לוקה על בשולו מה נפשך: אי מצטרפין, אבשול נמי ליתי אי לא מצטרפין, אאכילה נמי לא ליתי? לעולם לא מצטרפין ובאמת מיורה גדולה הוה ליי אמר יאף לוקה על בשולו וכן תני לוי *במתניתין *כשם שלוקה על אכילתו כך לוקה על בשולו ובאי זה בשול אמרו בבשול שאחרים אוכלין אותו מחמת בשולו, ואפשר לסותמו עצמו תנאי* היא דתניא *טפת חלב שנפלה על הרתיכה כיון שנתנה טעם בתחיכה הרתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל הרתיכות כולן מפני שהן מינה דברי ר' יהודה. וחכ"א עד שיתן טעם ברוטב ובקיפה ובתחיכות אמר רבי נראין דברי ר' יהודה בשלא ניער ושלא כסה ודברי חכמים *בשניער וכסה מאי לא ניער ולא כסה אילימא לא ניער כלל ולא כסה כלל, מבלע בלע מפלט לא פלט, ואלא לא ניער בתחלה אלא בסוף ולא כסה בתחלה אלא בסוף, אמאי, הא בלע והא פלט? קסבר יאפשר לסותמו אסור מכלל**

חלב אמאי מותר • הרי חלב מעט שנבלע בבשר נעשה נבלה שהרי נאסר וכשחזר ונפלט בשאר החלב הוה ליה מין במינו חלב אסור בחלב היתר ורב אית ליה מין במינו לא במיל: **חלב נבלה הוא** • זה שנבלע וכשחזר: **גדי אסרה תורה ולא חלב** • ואפילו חלב מותר ואפילו היה תורה אור בבשר שיעור גדול לתת טעם בשר בכל החלב ס"ל כמי לרב דחלב מותר: **חלי זית חלב** • הכי משטרינן יין וחלב וכל משקה לשעורו בכזית מכיא טס מלא משקין ומכיא זית וטהן לתוכו הזית והמשקה יולא לתוך וההוא דנפיק הוי כזית וכך היא שטיה בתוספתא בפרק כזיר שאכל: **לוקה על אכילתו** • דכזית איסור אכל: **ואינו לוקה על בשולו** • לקמן מפרש טעמא בשמעתין: **אלא לעולם קסבר רב חלב נמי אסור** • גרסי' היכא דיש בו טעם איסור לו איסור מיט בלא טעם: **והכא במאי עסקינן** • דאמר רב לעיל בשר אסור חלב מותר כגון שנפל אותו זית לתוך יורה רותחת דמה שבולע אינו פולט שכל זמן שאינו נח מרתיחותו אינו פולט: **כשקדם וסילקו** • לאותו זית קודם שהטה לעולם לא מצטרפי • לעשות איסור אח"כ היה בו בהחלה כאיסור וכי אמר רב לוקה על אכילתו שבא מיורה גדולה ולגדלין אמר רב למילתיה אכל חלי זית בשר וחלי זית חלב הבא מיורה גדולה שנתבטל בה איסור מזה ומזה ונאסרו "לוקה על אכילתו" שאכל איסור שלם איסור של שם אחד "אין לוקה על בשולו" דאם בטל כחלי זית בשר וכחלי זית חלב זה עם זה לפי שאין מלטרפין מכלל היתרן לקרות איסור עד שיהא בכל אחד ליעשות איסור לעלמו: **אחרים** • שוברי טוכבים כלומר שנתבטל כל לרבה: **כיון שנתנה טעם באותה תחיכה** • כלומר כיון שיש בה כדי ליתן טעם באותה תחיכה הכל אסור ואפילו ניער אח הקדרה דאיכא למימר נחלק לטון והרי אין בו כדי לאסור אפ"ה אסור וטעמא מפרש לקמיה: **מפני שהן מינה** לפיכך אוסרת טולן ואפילו הן אלף שיש בהן כדי לבטל תחיכת האיסור "ט" דכיון דמיו מינהו לא במיל טעמא דבשר דנפיק מיניה שאף טעם הבשר נאסר: **ומכ"ע עד שיתן טעם כו'** • קס"ד דאמר קיימי עד שיהא בה כדי ליתן טעם בכולם אין כאן איסור אפילו בתחיכה ראשונה מפני שהוא מותר ונסתם: **קיפה** • דק דק של בשר שיורד לשולי קדרה: **נראין כו'** • מפרש לקמיה טלה מילתא דרבי: **ניער** • הגיס בה במגיס המגער את הקדרה מתפשט הטעם בכולה וכן המכסה אותה מפני שמי הקולייס עולין עד (ה) פלג ויורדין: **אילימא לא ניער כלל** • אמאי נאסרות האחרות: **מבלע בלע** • הייט תחיכה: **מפלט לא פליט** • בתחרות אח טעם החלב בגנה של תחיכה הוה: **לא ניער בתחלה** • וקבלה התחיכה אח הטעם ואח"כ ניער וחזרה ופלטתה בתחרות: **הא בלע והא פלט** • מה שבלעה וחזרה להתיכה והאיסור שלא ממנה אין בו כשיעור לאסור: **קסבר לאפסר לסותמו אסור** • מפני שסלה נעשית איסור **וכל הנסתם ממנה אסור וכל הנשאר בה אסור** וכיון דאף טעם בשר שבה נאסר חוזר ואוסר בתחרות אפילו הן אלף דמין במינו לא במיל:

ופרכינן

[פסחים מה:] לבטל והגעלה דמדין לא אסרה תורה אלא בן יומו* לא הגעילו אלא כלים קטנים בתוך הגדולים שהיה במים ששים לבטל האיסור וכעובר פסח קודם אכילת מצות מותר להגעיל כלי של חמץ אע"פ שאין במים ס' דאיכא ג' טעמי טעם של היתר החמץ כ"מ בכלי וחכלי כ"מ במים וסמים תוארין ונבלעין בכלי ועדיין הוא היתר שהוא קודם הפסח: **ודברי** חכמים כשניער מאי ניער אלימא ניער בסוף ולא בתחלה • ה"מ למיפרך מכלל דלרבנן אפילו לא ניער כלל מבלע בלע מיפלט לא פליט אלא דפריך מפי שפיל:

גרלאן

ובישלן פעם אחת ואכישלו לא לקי דאכל כזית איסור. כאי זה בישול אסורו כל שאוכלים אותו כלומר דמתחלה לא נתבשל כל צרכו ובא והוא ונשל חצי זית מזה וחצי זית מזה ובישלו כל צרכו: **ואפשר לסותמו תנאי היא** • כלומר ר' יהודה עצמה נעשית נבלה הוא [ס"ל] אפשר לסותמו אסור וחכמים דסבריא לה עד שיתן טעם ברוטב כלומר אינן סבריא לה ואפשר לסותמו מותר לפי' אין אסור עד שיתן טעם ברוטב: **א"ר נראין דברי רבי יהודה בשלא ניער כו'** • כלומר ר' יהודה דסבריא ליה תחיכה עצמה נעשית נבלה נראין דבריו בשלא ניער כו' כי לא ניער ולא כיסה לא אזלי ניצוצות בכל הקדירה ובלעה תחיכה ונעשית נבלה ואוסרת כל התחיכות ודברי חכמים בשניער וכסה דאזלי ניצוצות בכל הקדירה ולא מצי לסיבלע בתחיכה אחת ואזיל תחלב בכולהו תחיכות ואיטו אסור עד שיתן טעם בכולהו תחיכות הקיפה וברוטב: מכלל

מסורת השס

עין משפט נר מצוה

נו א ב מיי' פ"ט מה"מ פ"ג מלכה ח וע"ש מוש"ע יו"ד סי' לב סעיף ה:

נח ג מיי' שם פ"ט מלכה ת:

נט ד ה ו מיי' שם סל' י ופי' בכסגות וכמ"ש וכ"ש סמג שם מוש"ע יו"ד סי' לב סעיף ב:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ניער וכו' עד פיס ויוכדין:

רבינו גרשום

שנפחם חחלב ספר בתחיחה אסר ובשר חלב אמאי שרי כו': רב אסר לוקה על אכילתו • כלומר דאכל כשיעור בין בשר ובין חלב ואינו לוקה על בישולו כלומר דלא בשיל אלא חצי שיעור: לעולם לא מצטרפי וחכא במאי עסקינן בא מיוחה גדולה של בשר. בחלב מבושל ולקח חצי זית מאותו בשר וחצי זית מאותו חלב וחצר